

ȘCOALA VREMIII

REVISTA ASOCIAȚIEI ÎNVĂȚĂTORILOR ARAD

Anul X.

No. 3.

Martie 1939.

Biblioteca școlară
Pălon, Arad

DIRECTOR:
EUGENIU SPINANȚIU

PRIM REDACTOR:
ION D. UNGUREANU

S U M A R

Ion D. Ungureanu :	<i>Un an de viață nouă</i>
	<u>Din câmpul profesunii</u>
C. Mnerie :	<i>Educație și Autoeducație</i>
Vișan I. Nicolae :	<i>Școala de ieri și Școala de azi</i>
Gh. Rediș :	<i>Colonii școlare și Școli în aer liber</i>
Iosif Târziu :	<i>Din carnetul meu de control</i>
	<u>Straja Țării</u>
I. Vărtaciu :	<i>Tabăra-școală a legunii de stră-jeri Arad</i>
N. Bocșa :	<i>Când ridicăm Pavilionul</i>
	<u>Literatură</u>
Ion Iluna :	<i>Tinerețe</i>
Iuliu Sabin :	<i>Glossă mică</i>
Ion Iluna :	<i>Seară</i>
C. Mnerie :	<i>Așteptare</i>
”	<i>Cântecul din urmă</i>
”	<i>Picături de otravă</i>
Șeifinean A :	<i>Antidot la »Picături de otravă«</i>
Iuliana Precup-Bădăi :	<i>Folklor din județul Arad</i>
	<u>Cooperație</u>
Ion C. Lasca :	<i>Gânduri pentru instituțiile noastre</i>
Dela Instituțiile noastre :	<i>Convocările și bilanșele, Băncii și Librăriei</i>
Dela Asociație :	<i>Lămurire. Comunicat</i>
R. Ponta, V. Lădaru, Yung :	<i>Cronica, (Cărți, Reviste și Ziare)</i>
Redacția :	<i>De ținut minte. Dela Asociație.</i>

MEMBRII COMITETULUI DE REDACȚIE :

Eng. Spinanțiu, revizor șc. C. Dogaru, revizor șc. I. Gâdea, I. Vărtaciu, Ion Lasca, R. Ponta, Nic. Cârstea, I. Iluna, V. Lădaru, Gh. Moșu și I. Ungureanu.

ADMINISTRAȚIA: Sabin Mihuț inv. pens. Str. Eminescu 43.
Abonamentele se trimit pe adresa Administratorului.

REDACȚIA: Librăria Invățătorilor, Arad.

Manuscrisele, revistele pentru schimb, cărțile de recenzi și orice corespondență, se trimit pe adresa: Redacției

ȘCOALA VREMII

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

a Asociației învățătorilor din județul Arad.

Apare lunar, afară de luni: Iulie și August.

ANUL X.

Arad, Martie 1939.

Nr. 3

Un an de viață nouă

La sfârșitul lunei Februarie s'a împlinit un an dela edictarea Constituției actuale a României. S'a împlinit un an de când România a intrat într'un alt ciclu istoric, a cărui desfășurare glorioasă nu o putem prevedea astăzi.

România pășește în al doilea ciclu al istoriei sale, într'un ritm nou, cu un suflet înnoit, pe calea destinului său, arătată de Marele nostru Rege Carol al II-lea.

Principiul interesului național, al justiției și libertății, al muncii și egalității în fața legilor, al capacității de exprimare și conducere sunt fundamente ale noiei Constituții. Iar dreptatea și interesul pentru cei mulți sunt preocupări permanente ale conducătorilor ritmului nou.

Învățătorimea română, totdeauna la datorie, exprimă în aceste sublime clipe, Suveranului Țării întregul ei devotament și întreaga sa capacitate de sacrificiu, pentru binele Patriei.

Munca noastră tăcută și profundă, în atâtea domenii ale Câmpului național, este o dovadă vie a credinței și muncii noastre, pentru Țară și Rege.

Ion D. Ungureanu.

Din câmpul profesiei

Educație și autoeducație

Psihologia, considerând și definind *sufletul* ca o totalitate de fenomene și actualități *psihice*, a întins noțiunea de suflet și la animale. Și la ele putem constata fenomene psihice: percepții, asociații de idei, memorie etc.

Totuși între om și animal rămâne o deosebire adâncă, rezultată din chiar alcătuirea lor psihică. Omul se diferențiază de animal prin faptul că are rațiune și libertate. Aceste atribute ale omului, formează baza vieții umane, diferită de viața animală. Dar viața umană, spre deosebire de cea organică, are înaintea ei un scop, pe care omul tinde să-l ajungă.

Scopul omului este tocmai să desvolte rațiunea și libertatea, cele două atribute esențiale ale lui. Prin aceasta, omul se perfecționează, adică își mărește valoarea morală și își atinge scopul specific omenesc. Operația de desăvârșire morală se face prin educație. Educația constă în sensul cel mai larg, în transmiterea experiențelor unei generațiuni, către generațiile următoare. Intr'un sens mai restrâns, *educația este un sistem de acțiuni săvârșit asupra copiilor, pentru a desvolta prin cultură, germenii lor de viață. Această desvoltare o facem cu scopul de a pune pe copil în situația să-și îndeplinească cât mai bine destinul său în lume* (desvoltarea rațiunii și libertății sale morale). Fără ajutorul educației, copilul n'ar putea face în mod sigur drumul evoluției, dela starea animalică în care se naște, spre umanitate.

Pentru a se înțelege mai bine și ce este educația și care este rolul ei, trebuie să avem în vedere rolul vieții de familie și însemnătatea vieții istorice a unui neam.

Familia este cea dintâi instituție, în care copilul învață comorile de suflet ale trecutului. Familia însă exercită asupra copilului, o influență neintenționată. Părinții îngrijesc de copii în mod instinctiv, din iubirea pentru ei, dar nu cu intenția hotărâtă de a-i îndruma, de a le indica o anumită cale în viață. Această influență neintenționată se continuă apoi, până la desăvârșirea operii educative. Natural că în cadrul influen-

țelor neintenționate, alături de familie, trebuie să menționăm mediul social imediat al copilului, format din persoanele care se mai găsesc în casă, camarazii de joc etc.

La un moment dat părinții își propun să conducă pe copii după anumite norme, să urmărească un anumit scop, să le dea o anumită îndrumare. Aceasta este o influență intenționată, care urmărește fie dezvoltarea însușirilor naturale ale copilului fie să-i transmită bunurile culturale ale generației vechi. Pentru aceasta copilul este trecut în mediul școlii, care în tot timpul s'a arătat insuficientă pentru a da ceea ce lumea a așteptat dela ea, poate tocmai că i s'a pretins prea mult. Societatea deasemeni lasă de dorit, din punct de vedere educativ asupra copilului.

Așa dar, nici familia, nici școala, nici societatea nu pot avea exclusivitatea educației copilului ci, toate laolaltă, lăsând loc destul și pentru opera de proprie educare, de mai târziu, pe care o numim autoeducație.

Un om de seamă, cuprinde expresiunea intensă a multor însușiri, dacă nu a tuturor, cari se găsesc la oricare alt om, Prin răsbirea însușirilor alese, se înalță însă tot mai sus. Pe contemporani îi ridică după dânsul; posteritatea câtă spre dunga rămasă dela el, ca la steau magilor. În faptele și vorbele lor, oamenii de seamă concentrează caracteristica vremurilor în care au trăit, ca și năzuința proprie omului de a progresa. Sunt muncitorii timpurilor trecute, dar și călăuzitorii ori profeții vremurilor de după ei.

Puterea necurmată educativă a vieții lor, constă tocmai în faptul că au fost oameni ca și toți ceilalți, dar pe care o strașnică stăpânire de sine, o încordare supremă a voinții, răbdarea neistovită în muncă, i-au ridicat deasupra celorlalți, Formează lumea aleșilor, ca norii pe cer adunați din picăturile de jos supte și înălțate prin căldura soarelui. Ei sunt expresiunea energiei; cu trudă au zămislit gândurile făuritoare de lumi nouă, pentru că omenirea i-a creiat personalități numai pe jumătate, rămânând ca partea cea mai grea s'o desăvârșească ei singuri. Cărțile Dlui I. Simionescu »Oameni aleși«, două volume, cuprind rare și minunate exemple de astfel de oameni personalități, cari au luptat de multe ori cu însăși natura, învingându-o.

E clasic în acest sens, exemplul lui Demostene oratorul care și-a corectat o mulțime de defecte fizice, ținută, vorbire etc. Cetind viața acestor personalități și aprofundându-o într-o mistică cugetare ajungi la concluzia că, opera educației prin noi înșine, este una din cele mai grele și mai delicate lucrări ale omului.

Ea, cere o adâncă cunoaștere a naturii noastre psihologice și un examen amanunțit al legăturilor de idei, cu viața afectivă, care înlesnește stăpânirea de sine. Singurul mijloc pentru a ajunge la această perfecțiune morală este cugetarea meditativă.

Educația de sine se impune oricărei ființe înzestrate cu rațiune, pentrucă e mijlocul cel mai sigur de a înăbuși sau cel puțin de a ameliora relele înclinări și a promova pe cele bune. A reflecta asupra bunelor dispozițiuni al căror germen există mai mult sau mai puțin fecunde în fiecare din noi, a le consolida pentruca ele să devină calități și a le ridica prin stăruință la rangul de virtuți, acesta e unicul scop al auto-educației. Știința auto-educației, este cea mai importantă ramură a științei în general; aceea care ne învață a deveni oameni, este lăsată întâmplării, mai mult sau mai puțin fericite a fiecărui individ, care fără a-și da seama adoptă în copilărie cât și în tot decursul maturității sale, cele mai inepte tradiții și obiceiuri, ale unei educații nereflectate, sau a mediului infectat de principii egoiste și materialiste, în care trăește.

Cel care va ajunge la convingerea că omului nu-i este îngăduit să fugă de el însuși, nu-și va crea ca dușman propriul său egoism, nu se va lăsa târât ca un corp fără viață de curentul patimilor, ci va ști să deștepte în sufletul său o dragoste puternică către viața morală, va aprinde întrânsul desgustul pentru tot ce e vulgar.

Marea taină a împuternicirii sentimentului moral este de a cultiva în conștiința sa principiile virtuozose și ideile cari sunt legate de ele, dându-le prin reflecțiunea meditativă un relief, o putere, o preciziune din ce în ce mai mare, o viziune limpede până în cel mai mic amănunt. Ce poate fi într'adevăr mai frumos decât a cultiva un fond care treptat cu vârsta merge în progres!

Dacă această activitate este bine cărmuită, dacă știe să

producă înăuntrul eului nostru liniștea care să îngăduie mișcărilor emotive ale ideilor morale de a se infiltra până în adâncurile conștiinței, individul ajunge cu precizii matematice la desăvârșirea lui morală.

»Hotărârea« lămurit formulată este în această operă de reculegere morală de absolută necesitate; ea încheagă rostul existenței noastre, numai ea dă un înțeles practic eforturilor spre bine, luptei contra nedreptății și imoralității. Nu ne trebuie în primul rând, cum greșit credem voința care în fond nu este o putere autonomă, ci efectul pozitiv al gândurilor noastre reflectate, ne trebuie »claritate morală«.

Pe dată ce vom fi luat această hotărâre solemnă, viața ne e îndreptată spre calea cea bună, gândurile noastre vor fi alimentate de principiile morale pe cari le-am recunoscut de bune, faptele noastre nu vor mai șovăi după bunul plac al evenimentelor externe.

Cel ce nu-și ia osteneală să cugete, care nu-și va fi precizat idealul vieții sale, va rămâne jucaria împrejurărilor a influențelor externe.

Activitatea orânduită, stăpânirea de sine implică o cugetare adâncă până în cele mai mici amănunte ale vieții.

(va urma)

C. Mnerie

Glossă mică

*La ce bun multe cuvinte,
Unde vorbele's doar rime:
Unde mic și mare minte,
Într'o lume unde's crime?*

*Când viața-abia'ncepută
Se sfârșește'n reci morminte, —
La ce bun știința mută? ..
La ce bun multe cuvinte?*

*De vei strădui amarnic
Înșirând idei sublime,
Zelul tău va fi zadarnic
Unde vorbele's doar rime!*

*Unde's gânduri necurate,
Să nu meargă cel cuminte!
Cel drept să nu se arate
Unde mic și mare minte!*

*Taci din gură! Fii amabil!
Nu te'ncrede în mulțime!
Gândește! ... Totu-i probabil
Într'o lume unde's crime! ...*

*Într'o lume unde's crime,
Unde mic și mare minte;
Unde vorbele's doar rime,
La ce bun multe cuvinte?*

IULIU SABIN

Școala de ieri și școala de azi

Motto:

„Nu școala singură, ci participarea ei, la treburile obștești este drumul cel mai sigur pentru desăvârșirea dezvoltării spirituale și morale a unui popor”.

Karl von Stein

Timpurile grele, pe care ni le-a lăsat ca moștenire vitregă marele cataclism, au influențat viața în toate formele ei de manifestare. Criza, sub toate nuanțele ei supărătoare și-a înfipt ghiarele peste tot: în domeniul economic, social și moral.

În chip natural și școala a suferit depe urma acestei crize generale, deci și învățământul. Chiar în țările cu o cultură mai veche, unde învățământul era bine organizat și se lua ca model, s'au ridicat glasuri autorizate, cugetători, învățați, pedagogi etc., cari au spus că sistemul de educație a fost îndrumat greșit — alături de sistemul politic care a dat faliment.

La noi Cel dintâi care a dat semnalul auzit și ascultat de toți, este marele nostru pedagog, M. S. Regele Carol II.; care, printr-o viziune clară și fericită, a dat liniștea necesară Țării, distrugând odată pentru totdeauna plaga politicianismului, încununând cultura condiționată de muncă.

H. Pleche spune: »Cultura de azi e condiționată și modelată de muncă. Viața cere oameni activi, muncitori, dacă vrem ca vechiul dicton, »nu pentru școală, ci pentru viață«, să-și păstreze tot înțelesul lui, atunci trebuie să cerem școlii o educație îndrumată către muncă, către proprie activitate».

Păcatul care ne-a urmărit pe noi în domeniul pedagogiei (și am putea spune că și pe alte popoare) a fost metoda tradițională, care se baza pe receptivitatea copilului, metodă care-și manifestă centrul de gravitate, în educator, în carte — numai în copil, nu.

Școala de ieri privea pe copil ca un element receptiv-pasiv, : să primească și să reproducă.

În privința aceasta Pierre Bouvait — are o comparație. Asemănă pe copiii din școală cu niște sticlute (fiole) goale așezate în rânduri, iar pe învățător cu o sticlă mai mare —

plină de cunoștințe — din care toarnă în fiecare zi câte o picătură în sticlulele mici.

Această comparație zugrăvește în întregime școala de ieri și-i rezumă toată istoria ei.

Școala de azi vede în copil un element prin excelență spontan-activ, o ființă vie, cu interesele și nevoile ei, cu durerile și plăcerile ei, care trebuiesc îndulcite sau potolite prin mijloace naturale, așa cum cere însăși viața.

Școala de azi cere să se introducă (așa după cum s'a introdus într'o bună măsură, în noua programă analitică) viața reală și întreagă a copilului; să se realizeze ceea ce s'a convenit a se numi »școala activă«, o școală de interes cald și viu pentru câștigarea cunoștințelor, o școală care să desvolte gustul și plăcerea de muncă — având la bază deprinderea.

Școala de azi nu este izolată ca școala de ieri, ci participă intens în toate treburile obștești; dându-și mâna frățescă cu instituțiile de cultură și educație: Căm. Cult., Preg. Premilit., Straja Țării ș. a.

Școala de ieri ne-a dat arta oratoriei, ne-a învățat să vorbim frumos, să ne facem planuri irealizabile, să avem pretenții și intenții mari; școala de azi ne învață să voim și să înfăptuim cât mai mult.

Școala de ieri, mai ales la noi la Români a fost o fabrică de titrați, care în ultimul timp nu-și găseau loc de plasare.

Școala de azi (la noi) își propune în mare parte să scoată tehnicieni — oameni practici — cu care vom schimba fața Țării, prin înlocuirea streinilor, care ocupă diferite servicii plătitе destul de gras.

O singură grijă, mare, se cere, să înființăm: ferme, fabrici, șantiere, etc. acolo unde nevoia le cere imperios — pentru a-i feri pe acești tehnicieni de decepția titraților, din ultimii ani.

Din această luptă titanică dintre școala de ieri și școala de azi a ieșit un postulat: *școala să-și înțeleagă rostul în raport cu menirea neamului*. Iată locul pe care îl ocupă școala noastră de azi, iar scopul școalei e însăși scopul Neamului.

În România nouă, renăscută, nu se aud glasuri minore, accente elegiace, ci imnuri de slavă pentru Românismul curat, imnuri la care școala de azi participă intens făcând (ceea ce

n'a făcut școala de ieri) *temelie de granit pentru întărirea spiritualității românești — așa cum ne poruncește destinul milenar al Neamului nostru.*

Niciodată Școala românească nu s'a bucurat de o atenție mai mare ca azi, când însuși marele nostru Cărturar »Voevodul Culturii« M. S. Regele Carol II. așteaptă dela școală și celelalte instituții de cultură și educație, să dea Neamului românesc *credința în mai bine, tăria, unirea și legătura sacră* dintre: *Tron, Țară și Rege*; cu care vom trece victorioși orice dig, strănși uniți lângă Regele nostru mult iubit.

Vișan I. Nicolae — inv. def.
Roșia-Nouă

Colonii școlare și școli în aer liber

Vechiului sistem de educație, i se aduc nenumărat de multe critici, cari sintetizate ar fi »vechiul sistem este intelectualist, nu respectă vârsta copilului, nu pregătește pentru viață și are ca metodă, metoda pasivă, cel mai mare păcal al ei« (I. C. Petrescu).

Dela Renaștere începând și până azi, au luat naștere o mulțime de școli și curente pedagogice, dintre cari vom aminti: Școala libertății — din Iasnaia Poliana a lui Tolstoi, inspirată din Emil, opera lui J. J. Ruosseau, căzută în păcatul »libertinajului«. Școala muncii manuale, căzând și aceasta la rândul ei, în concepția greșită a »materialismului pedagogic«, privind munca de scop și nu mijloc, iar »fapta materială fiind pusă mai presus ca ideia« (Gh. Gh. Antonescu). Școala cetățenească, școala vieții, școala în aer liber, pentruca deasupra tuturor să stea »Școala Activă«, care urmărește dezvoltarea armonică a tuturor facultăților sufletești« Pestalozzi, concepția ei integrală.

Dintre diferitele curente, amintim pe cele mai de seamă și anume: curentul selecționării profesionale, C. educației mo-

rale, reprezentat prin Förster, C. estetic și tot aci putem aminti și Slöidul suedez.

Aceste încercări, sunt progrese mari, față de aceia ce era școala veche și rutinară.

Dar, în marele lor zel, de-a se da ceva cu totul nou, cad și acestea în greșeala »unilateralismului«, cu excepția școalei active.

Învățătorul va reține din toate aceia ce este bun și pedagogic.

După această succintă privire, să trecem la subiect.

Școala în aer liber, mai este cunoscută și sub numirea de școală nouă. La început, erau coloniile școlare. Acela, care organizează pentru prima dată o colonie de vară, a fost Bion din Zürich. În vara anului 1876, a luat copiii sărmani și slabi și i-a dus într-o astfel de colonie.

În Belgia, ia ființă colonia școlară a orașului Bruxelles, la Cortenaeken, în vara anului 1886, ca îndată după aceste începuturi, societățile filantropice din Belgia, să ridice »vile-școlare« la Hastiere și Uytkerke în 1892.

Colonii școlare permanente s'au înființat în 1904, la Heide-Calmphouth din partea cercului pedagogic Disterweg din Anvers și »școala de pădure« dela Charlottenburg.

Nu pot să trec, fără a aminti, că astfel de colonii se găsesc și la noi în țară și chiar în județ. La Săvârșin, o dnă colegă din Arad, a aranjat o astfel de colonie. Rugăm pe această cale, a ne arăta în mod practic, toate avantajele observate în cursul tinereii acestei colonii, pentru o mai perfectă înțelegere a lor, în viața școlară.

Corolarul acestor colonii școlare, sunt »școalele în aer liber«, dintre cari amintim: Orașul New-York, în ultimii ani, a făcut eforturi enorme, pentru înființarea a cât mai multe școli de acest fel. În Europa, se amintește de școala lui Cecil Reddie dela Abbotsholme și a lui Badley din Anglia, înființate la 1888. Școala lui Edmond Demolins la Roches în Franța, înființată la 1889. Școala lui Herman Litz, înființată la Ilenburg în Germania.

Din punct de vedere sanitar, iată care sunt argumentele celor ce susțin astfel de școli și avantajele ce le reprezintă pentru copiii.

Timpu petrecut în aer liber la țară, munte sau mare, le învesește și înbușorează figura și privirea. Lery și Doernberger, examinează copiii din aceste colonii școlare și ajung la rezultatul următor: se observă o creștere mijlocie de 1.80 kg. în greutate și 1 cm. în înălțime și acestea într'un interval de 15 zile. În aceste colonii, se asigură copiilor un corp bine dezvoltat și Juvenal a spus »Mens sana în corpore sano«.

Altele, vor fi adevărate școli-spitale, pentru copiii bolnavi și neputincioși, lipsiți de mijloacele materiale, fiind în imposibilitate a se îngriji de sănătate.

Li se preconizează o mare extindere, fiind arma cea mai sigură la'ndemână, a societății, contra degenerării și a tuberculozei.

Din punct de vedere social, copilul crește într'o familie mare, societatea de mâine, fără întrerupere, deprinzându-se în orice moment cu ordinea, punctualitatea, respectul, iubirea, munca, economia, dragostea, mila, ajutorul reciproc, pretenia, sentimentul demnității și a curajului.

Din punct de vedere pedagogic, un prim argument »Nu-mai în natura liberă se pot dezvolta toate forțele copilului« (I. C. Petrescu). Se respectă principiul că »Ontogenia repetă Filogenia, adică dezvoltarea ființei individuale repetă dezvoltarea genului din care face parte« și școala în aer liber, face aplicarea acestui argument. »Cunoștințele se primesc indeosebi prin lucrul manual și prin intuiții empirice, într'o atmosferă de libertate și iubire« spune tot I. C. Petrescu.

Se poate face aplicarea metodei centrelor de interes și a cercurilor concentrice. Metoda regionalistă, se poate încadra de minune, în cadrul lecțiilor, făcute în aer liber.

Făcând educația în aer, lumină și soare, vom stimula în mod indirect curiozitatea, variația și mișcarea, ajungându-ne scopul final, »școala pentru viață, prin viață«.

Atât de rezultatul pedagogic, cât și de cel medical, se leagă mari speranțe.

E greu de preconizat ce vor deveni aceste școli, însă putem afirma, că sunt cele mai bune mijloace de îndreptare pentru copiii anemiali și obosiți.

Gh. Rediș Pilul-Arad

Din Carnetul meu de Control

de Iosif Târzia

III

Azi, poate cu reducerea serviciului militar, dar și a dărilor pentru părinții ce au copii la școală cu 15—20 % cât și procurarea de cărți copilor din regiunile lipsite, credem noi că sătenii noștri se vor apropia cu mai multă dragoste de școala primară.

Și-atunci, neajutat atât de legea strâmtă cât și de regiunea de căzută și materialicește dar și moralicește, am luat iar drumul convingerilor spre a mă adresa inimilor omenеști din anul una mie nouă sute treizeci și trei. Și mare suferință înseamnă acesta, pentru regiunea »Bihariei«! Sfat cu oamenii, rugă la prieteni, ofensivă culturală și de ordine cu colegii ajungând în cele din urmă, forțați atât de împrejurări cât și de oamenii satului ce-și făceau datoria către școală, la gândul de-a aplica legea pentru oamenii refractari față de obligativitatea școlară.

Dar ... lung a mai fost drumul legii și spinoasă aplicarea ei! ...

Și, calvarul meu, abia acum începuse. odată cu readucerea la datorie a organelor administrative.

— Am fost invinuit de mare »Tărănist« apoi de gardist și dat chiar la parchet urmând a fi pedesit odată cu criminalii regretatului bărbat de stat I. Gh. Duca și numai datorită unui singur om drept care știe că nu fac decât politică școlară am scăpat de pe »lista neagră«. Și cine credeți că a făcut toate acestea? Tot om din satul nostru care-a petrecut cu mine și-a cărui fetiță a primit lumină din lumina sufletului meu.

Iar astăzi, când aceste și altele multe mai dureroase au trecut, sunt invinuit de mare politician »liberal«.

Unii m'au ponegrit și persecutat acum când zis-a că sunt la putere iar ații m'au așezat pe »lista neagră« pentru când vor veni ei la putere. Pe când eu, am fost și sunt veșnic în o poziție, neavând alt țel decât »apărarea școalei și învățământului și ridicarea lor în lumina idealului pentru care-am fost pregătit și-am suferit și sufăr.

Și această suferință am sorbit-o și-o sorb pentru că am

strigat oriunde ca: *Țărănimea să fie lăsată legată de pământul și gospodăria satelor, nu la coada politicienilor.*

Și totuși, în ciuda ignoranței »administrației noastre locale« și Satanei, am izbutit pe deplin și cu mare succes, să trag dela întunerecul cuibărit în satele noastre în anul 1933-34, 48 copii din cari am promovat 34; 6 au rămas repetenți din cauza slabei lor constituții și pregătiri sufletești, iar 8, că n'au frecventat școala decât 2—3 luni.

c) **Culturale.**

În ce privește pregătirea sufletească a copiilor, situația se prezintă astfel:

Ei nu știu ce-i »Gramatica Română«. Sporovăiau într-o limbă plină de ungurisme și provincialisme încât 2 săptămâni nu m'am putut bine înțelege cu ei și timp de o lună ni-a fost greu să predau. N'a trecut însă nici un an spre a ne pricepe destul de bine, iar astăzi nu mai poate fi deosebite între noi, predând atât limbajul oficial cât și specific provinciei.

Care a fost cauza neposedării Limbii Românești?

Copiii spun că domnii învățatori nu i-au învățat a vorbi astfel, ceiace denotă că s'a neglijat limba românească literară, cu totul. Astăzi, printr-o muncă continuă în a-i corecta prin conversație, cetire, povestiri de cărți literare ușoare și plăcute și prin compuneri, mulțumim lui Dumnezeu c'am ajuns să ne însușim cel mai de seamă instrument pentru unitatea noastră națională: limba literară. Istoria și Geografia Patriei erau pentru ei o știință rece ca toate celelalte.

Dar, mai decăzuți erau moralicește: Ei nu știau de rușine și nici de frică; libertatea acasă era prea mare și nesupravegheată. Copiii, de dimineața și până seara la toate orele turburau liniștea clasei cu venirea neregulată și cu întârzieri mari iar pe de-altă parte n'aveau cărțile și rechizitele complete și nici nu învățau acasă. Camaraderia sau rudenia nu erau cunoscute pentru ei și certurile urmate de bruscări și acte violente îi dădea impresia că sunt niște mici sălbatici din pădurile Africii. Învățătorul era ceva comun, neprezintănd mare importanță căci părinții prin venirea lor deasă la școală pentru orice prostii, răpeau dascălului cel mai de preț mijloc de educație, în locurile aceste: autoritatea morală. Acestea sunt lucruri tratate și nu scornite. Trei luni de zile am avut, o muncă supraome-

născă în educ. morală a școlarii mei iar azi, sunt mândru de ordinea și unitatea sufletească ce-am realizat între copii.

Cum am realizat această disciplină?

Iată cum:

1). Cel dintâi eu m'am purtat frumos și demn în sat și printre școlari.

2). Am stat veșnic între dâșii atât în recreații cât și în clasă. Rar s'a întâmplat când copiii să fi stat 1/2 oră în recreații, sau în clasă singuri așa că, nici n'au avut vreme de desordine.

3). Cu ajutorul exercițiilor militare cu arme, ei considerându-se o mică unitate de luptă cu toată gravitatea răspunderii, fiind gata oricând.

4). Prin exemple de disciplină din Istorie și pilde de ascultare și supunere din Religie la cari am insistat la ori ce bucată și cu ocazia oricărei povește.

5). Am fost recunoscut ca om foarte drept între școlari încât ei se simțeau mândri și nu îndrăzneau să recurgă la cea mai mică nedreptate știind că eu nu las nesupravegheată, nesancționată și nepovățuită cea mai mică ocazie.

6). Ca să ușurez pedepsele și judecățile plictisitoare, recurgeam de multe ori la învăătura pildelor și împăcându-i pe micii impricinați sufletește, îi încurajăm către bine. Așa am făcut și mărturisesc în memoriu, pentru că sunt mulțumit de rezultat.

Mare folos însă nu este și păcat de munca mea, când mediul moral în care activez prezintă aspecte dintre cele mai triste:

— Fetele și copii între 10-12 ani sunt inițiați în toate „mișeliile” iar la 14-16 ani devin mamă și tată?

— Ce folos de toată strădania învățătorului când copilul, de mic în loc de rugăciuni, poezii, jocuri, muncă, știe lucruri de care te'ngrozești și nu dă ascultare nici părinților?

— Când tata și mama iau copii de mână și merg la șezători și alte localuri și ocazii de petrecere — deși știu că-i oprit de mine și i-am sfătuit — printre oameni mari cari își permit vorbe și fapte ce nu trebuiesc auzite de copii.

(va continua)

Straja Țării

Tabăra-școală a legiunii de străjeri Arad. „Gruul Roșu-Pârnești“

Noua direcție de educație a Neamului, impune o firească accelerare a evoluției. Imperativul vremii nu admite nici comodități și nici pierdere de timp. Sub presiunea evenimentelor, potențialul uman devine tot mai apreciat; tineretul cucerește redute noi și privirile — pline de nădejdi — spre el se îndreaptă.

Cunoștiința menirii noastre istorice, ne impune încadrarea într'o disciplină desăvârșită; ne cere sporirea la maximum a calităților și câștigarea de noi deprinderi în contact direct cu natura, care ne este leagăn și mormânt.

Descifrând acestea lozinci, »Straja Țării« a dispus — în vara anului trecut — organizarea de tabere-școală pentru șefii de cuiburi, de către fiecare legiune străjerească.

Legiunea de străjeri Arad, a întrebuințat în acest scop unul din cele mai pitorești locuri de pe teritoriul județului: »Gruul Roșu«, din hotarul comunei Pârnești.

La tabără, au participat:

11 străjeri, șefi de cuiburi între 12—14 ani;

31 „ „ „ „ „ 14—16 „ ;

6 comandanți străjeri;

3 persoane auxiliare.

Fondurile de susținere au fost date cu largă inimă de: Dl. Colonel M. Dobriceanu, prefectul județului; Dl. R. Orezeanu, f. primar Arad și »Straja Țării«.

Timpul petrecut în tabără a fost întrebuințat cu mult folos spre: instruirea șefilor de cuib, acțiuni de interes obștesc, cunoașterea satului în toate nevoile lui și integrarea în marea comunitate de gândire și faptă a străjeriei.

Viața în comun fiind generatoare de energii, cu dragoste și elan s'a lucrat la amenajarea terenului, instalarea taberei, înfrumusețarea și înzestrarea ei, așa, că în mai puțin de trei zile, ne-am trezit gospodari în satul creiat de noi, sub umbra

crucii lui Horea, ridicată prin stăruința neobositului preot-inv. I Tomuția din Lupești.

Programul cursurilor a cuprins:

13 lecțiuni din domeniul pregătirii sufletești a cuiburilor;

31 „ „ „ educ. fizice și programa analitică

străjerească;

10 ședințe de aplicațiuni practice;

8 șezători în jurul focului în tabără și una în cumuna Pârnești;

1 excursie de plăcere pe înălțimile: »Țapul« și »Carpeu«;

1 zi de anchetă socială în com. Pârnești, după un chestionar întocmit cu străjerii.

1 zi de muncă obștească în aceeași comună.

Cu această ocaziune s'au curățit de buruieni: curtea școalei, trei străzi, în lungime de 400 m., s'a pietruit o stradă pe o lungime de 80 m., s'a amenajat terenul din jurul troiței eroilor, s'a vărut gardul împrejmuitor al acesteia, din contribuțiile străjerilor s'a strâns suma de Lei 250, cu care am ajutat o familie săracă, s'a executat ceremonialul eroilor, la care au participat un mare număr de săteni și s'a organizat o șezătoare în jurul focului, la care a vorbit în numele locuitorilor din comună inv. Blaj, talmăcind în cuvinte frumoase bucuria localnicilor de-a cunoaște pentru primatădă mândra armată albă a Marelui Străjer.

În decursul ședințelor de aplicațiuni s'a lucrat: o minunată troiță din mesteacăn, coșuri din alun, rastele, priciuri, iar în timpul rău, s'au făcut lecturi din opere străjerești.

Tabăra a trăit și câteva momente sărbătorești, și anume:

7 August, sfințirea pavilionului și troiței, făcută de »Părintele Codrului« I. Tomuția în asistența comandanților, străjerilor și a unui număr mare de săteni din Lupești, Pârnești și Troași.

10—11 August vizita Dlui cdt.-indrumător Maximoviciu din »Straja Țării«.

Voioșia și buna dispoziție a tuturor tăbărașilor, a crescut în intensitate pe măsură ce treceau zilele. Deși ocupați încontinuu, fiecare a adăugat în greutate câte 2—8 kg. iar din cunoștințele câștigate, în viața colectivă, din realizările de pe

teren, s'a cizelat sufletul celor chemați a fi promovatori mișcării străjerești în sate și orașe.

De viața și voioșia lor, de dragostea lor de muncă, va grăi troița albă de mesteacăn, rămasă drept mărturie a vredniciei străjerești.

În rândurile celor care muncesc cu devotament pentru triumful ideii străjerești la granița de West, tabara-școală a Legiunii de străjeri Arad, a însemnat o frumoasă biruință, iar pentru străjerie, un hotărât pas înainte, care se cerea făcut.

I. Vârtaciu

Când ridicăm Pavilionul

*Treziți de dimineată, alergăm,
purtând în sufletele noastre svonul
nețărmiturii bucurii, că azi
vom ridica spre cer Pavilionul.*

*Suntem careu... și ochii'i îndreptăm,
însuflești de dor, în spre catarg,
pe când stindardul Țării se ridică,
cu cântecul ce izbucnește'n larg.*

*Trăiască Regele și Patria,
în pace și onoare pe pământ;
și noul crez de viață străjerească
Să ne rămână crezul cel mai sfânt*

*Pavilionu-i sus... încolonați,
pornim cu pas însufleșit și larg...
ne depărtăm... dar sufletul rămâne,
să străjuie Pavilionul, pe catarg.*

Din volumul „Subt Pavilion“ **N. BOCȘA**
în manuscris

Literatură

Tinerete

TINERILOR REVIZORI

Pe drumuri sterpe, bătătorite zadarnic, se frâng umbre, se arată lumini. Cerul de plumb, vânat de mânia frământărilor se înseninează. Luceferi palizi, ca după o boală lungă și chinuitoare, își scutură văpaia molatecă, ca o legănare ușoară de vis alinător și plin de miraj, într'o lume ce se tăvălește în așternut de perfidie, plină de făgăduinți.

Cadența pașilor ce se grăbesc să urmeze căile de real, se întefește din ce în ce; devine un tumult, al cărui ecou, frânt și resfrânt, pare o uriașă cascadă, care umple nemărginirea depărtărilor.

Pe căi de veac scapără lumini de fulgere! Marea agitată își potolește valurile, adormindu-le unul câte unul, cu mângăieri de mamă bună. Soarele, îmbujorat și vesel, râde la orizont. Între raza cea jucăușă a soarelui și valul ce se odihnește domolit pe întinderea nemărginită, odihnește pacea.

Din fărâmiturile căzute, din smăcinăturile risipite, se înalță albă, ca un ideal; falnică, ca un simbol, tinerețea, care, spărgând pojghița tristă și dură a neverosimilului, își saltă fruntea senină și curată, întocmai ca ghiociei, copiii senini ai primăverii, cari se înalță prin stratul rece al omătului, agățându-se de fire de raze.

Razele răsăriturilor albe ale tinereții, se înalță pe orizonturi senine, dominându-le cu scăpărări de fulgere. Penumbrele apusurilor, palide coboară spre orizontul inserării.

Frământarea visurilor tinereții și-a găsit realitatea, pe care, cu scule simple a știut-o cuceri.

Înimi și simfeminte amorțite se trezesc, încălzindu-se din focul tinereții, ce arde ca un rug uriaș, într'un codru străvechi, acoperit cu promaroaca nepăsărilor...

Și, tinerețea, dela masa ei de iubire, ne privește cu surâsul pe buze, ne zâmbește cu minunatul său zâmbet, care vrăjește și care par'că zice:

— Indrăzniți! Vă iubesc pe toți!

Ion Iluna

Seară

*Imbrățișând pădurile de brad,
Asfinte soarele îmbujorat
Bătând din aripi negurile cad...
De sus, zâmbește cerul înstelat.*

*Luceafărul, alunecând spre culmi,
Își tremură lumina de argint;
Imbrățișați sub umbrele de ulmi,
Jurându-și dragoste, amanții, mint.*

*Coboară somnul pe cărări de vis
Și-aruncă peste sat mantia lui.
O stea se prăbușește în abis...
Amanții dorm — de dragoste sătui.*

Ion Iluna

Așteptare...

— Tîe Icuță —

*Cu luna stînd de vorbă,
Te-am așteptat să vii..
Ca 'n clipa cea dintîiu..
Dar astăzi, întârzii...*

*Decînd te-aștept!... E mult!..
Să fi trecut...
O zi, un an, un veac...sau poate și mai mult.
Nu știu.. Nu văd... Nu simt!..
Nu sunt . decît un pumn de lut,
Închis într'un sicriu...
Încercuit în brațe de cerul cenușiu...*

*E greu... Ce greu e dragă cînd aștepti!
Ai prefera să dormi un veac de vieți în șir;
Ai prefera să dormi în plumbul unui
[cimitir...
Ai prefera să dormi...
Să dormi, să nu te mai deștepti!...*

C. Mnerle

Cîntecul din urmă...

*Sub poarta zăvorită, de demult,
Dospește frunzișul căzut la 'ntîm .lare;
Sunt poate cel din urmă care-ascult,
Cum trece iarna goală... cobitoare ..*

*Tîrziu, cînd geme câte-o frunză moartă...
Stafia unui gând stînger și pustiit,
Tu o privești cu milă peste poartă
Și te 'ntrebi plîngînd, de ce-a murit?...*

*Sunt poate cel din urmă care trec,
Cu pași șovăitori pe lângă geam,
Dar tu lipsești... eu mai departe plec,
Cu ultima durere care-o am. .*

*E cel din urmă cîntec care-l leg,
Sub poarta 'mbătrînită în cărare...
Găseșc aicea visul tău întreg,
Și dorul zăvorit în așteptare ..*

C. Mnerle

Picături de otravă

— fără supărare —

Dlui Petru Zoțiu autorul
schiței „Prima vânătoare”

*Schița ta deși hazlie,
Am cetit-o cu amar,
Că 'n loc de vânător, bădié,
Te-ai făcut un... opincar...*

Unei colege, care spune că
atunci când mă citește, o
apucă somnul.

*Când mă citește somn'o apucă...
Sunt un remediu pentru somn!?
Dar dacă 'n lipsa mea se culcă,
Mă 'nlocuiește vreun alt domn?...*

Epitaf, pe mormântul unui
învățător căzut la definitivat.

*In viață cam slab te-ai purtat,
N'ai putut fi... definitivat...
Poartă-te bine față de cel Sfânt,
Să te definitiveze în... mormânt...*

Colegei care caută pompieri
să-i stingă inima...

*Pompierii (!!) modă veche;
Totu-i floare la ureche!
Ce mai strigi cu jalnic glas!?
Nu ți-e Mureșul sub nas?...*

Soacrei mele

*Mulți spun cum că a mea soacră,
Ar fi cam o poamă acră...
Eu vă spun că-i poamă dulce,
Când se duce să se culce...*

Inscripție pe mormântul dlui
Gh. Moțiu autorul volumului:
„Stropi din cascada vieții”
— în anul 2000. —

*Omul acesta cât a trăit,
Fără odihnă a tot muncit;
Atâția stropi a adunat...,
Că 'ntrânșii vai! — s'a... înneecat.*

C. Mnerie

Antidot la „Picături de otravă”

Epigramelor, din numărul trecut, ale
dlui Mnerie li se răspunde în numărul
de față. Duelul promite să fie specta-
culos (și e posibil să se transforme
într-o bătălie în regulă, dacă își vor
mai descoperi și alții talent epigramist)
spre cea mai mare satisfacție artistică
a revistei.

La picături de otravă referi-
toare la „fabrică” de poezii
din Șeitin, cel vizat răspunde
dlui Mnerie.

*Picătura, n'am ce-ți face —
Am simțit, de prima oară —
Nu-i otravă, cum ți-ar place,
Ci-i curată apă chioară.*

V. Lădaru

Un alt șeitinean, care vrea
să transforme duelul într-o
bătălie, intervine cu arma-
ment greu:

*Fabrică de poezii
La Șeitin, zici, s'a deschis.
Dă zor -- băiețe -- chiar azi...
O poezie să-ți comanzi...*

Autorului epigramelor întitu-
late „Picături de otravă”.

*Picurile-ți de otravă,
Dacă nu e cu bănat,
N'au făcut nicio ispravă
Căci s'au... volatilizat...*

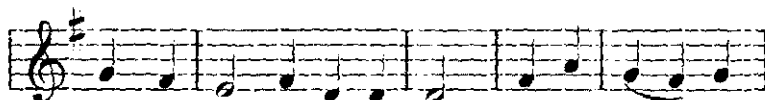
Șeitineanul vrea însă ca acea-
stă bătălie să se termine mai
repede ca cea din Spania. Și,
prinzând de veste din „Bravo”
și alte publicații că poetul
Mnerie, însoțește titlul unor
poezii ale sale, cu dedicația:
„Tie Icuță”, întră în luptă cu
divizia de tancuri, pentru a
flecui pe adversar:

*Gelos, pe fabrica din Șeitin, te-ai apucat
Să faci o fabrică asemenea și în Arad.
Te 'ntreb: Conducerea Icuței o ai dat?!*
În acest caz, falimentezi... neapărat!

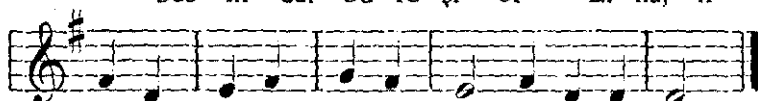
Șeitinean A.

Folklor din județul Arad

Cules de **Juliana Precup Badăi** inv. Șicula
Sus în dalbu roșior (colindă)

Sus în dal-bu ro-și-or Li-nă, li - nă

lio-ro - li-nă. sus în dal-bu ro-și-or.

Sus în dalbu roșior
 Lină, lină, liorolină
 Este-o peatră răzemată
 Da de ea cine-i 'mproptită?
 Da 'mproptită-i Maica Sfântă,
 Cu'n fiuț micuț în brațe
 Da de lucru ce lucrează?
 Coase guler fiului.
 Nu știu coasă ori descoasă

Da la lacrimi știu că varsă.
 Tot rânduț ca merele
 Și grele ca pietrele.
 Taci fiule nu mai plânge
 Că maica ție ți-o da
 Două mere, două pere
 Să te joci în rai cu ele.

Culeasă în 1937 dela copiii
 din cl. III prim. Șicula

De ceas slab

leși ceas slab (de trei ori)
 Cu fiori și cu dureri
 C'apoi merg eu
 Cu descântecul meu
 Cu vrerea lui Dzeu
 leși din creeri capului
 Din fața obrazului
 Din oase pe sub oase
 Din coastă pe sub coastă
 Din oase pe sub oase
 Din măduvă pe sub măduvă
 Din sânge umblător
 Din sânge opritor
 leși ceas slab
 leși ceas slab
 Că de nu, te cumpenesc
 Cu două zile'n săptămână

Cu credința lui Dzeu cea bună
 Grai din Graiul meu
 Cu vrerea lui Dumnezeu.

* * *

Acolo te-alină și te-așează
 În codrii și'n pustietăți.
 Acolo-ți fă masă
 Acolo-ți fă casă
 Acolo te-alină
 Acolo te-așează
 Unde cocoș negru nu cântă.
 Acolo-ți fă masă
 Acolo-ți fă casă
 Acolo te risipește
 Cum se risipește focu'n cuptoare
 [Roua de soare

¹⁾ Nu s'a scris măsura din cauză că e combinată și neobicinuită.
 Sunt unele cântece populare la cari măsura — principal —
 lipsește cu desăvârșire.

Acolo te-alină
Acolo te-așează
Unde nu s'aude...
Nici glas de secure nu s'aude,
Dar nici pasări circicând,
Acolo te-alină

Acolo te-așează
În codrii
Și'n pustietăți
Amin

Huzit dela BABĂ IULI
Șicula j. Arad

Spune-i bade la măta

Spune-i bade la măta
Să 'ngrădiască ulița
Tot cu lin și cu pelin
Ca noi să nu ne 'ntâlnim
Numai Sâmbăta odată
Duminica ziua toată.
Numai vara prin ocoale
Și iarna la șezătoare.

Și noi atunci ne-om lăsa
Când măta o numără
Paiele de pe trei care
Și fânul din trei hotare
Și frunzele de pe-un nuc
Și penele de pe-un cuc.

Huzită dela NANA DRĂGĂ-
LINĂ din com. Bonțești-Arad.

Fă-mă Doamne ce mi-i face

Fă-mă Doamne ce mi-i face
Fă-mă floarea rugului
În coarnele plugului
Să văd boii cum se mână
Și plugarii cum se 'ngână.
Fă-mă floarea leului
În dunga părăului
S'aud apa ciorăind
Și badea pe boi mânănd

Mână bade boii bine
Nu ținea ochii la mine
Că nu-i codru de hârtie
Să-ți fiu dragă numai ție.
Ci codru-i de frunză verde
Și io-s dragă cui mă vede.

Culeasă în 1935 dela nana IOSANĂ
CRIȘAN 55 ani com. Bonțești-Arad.

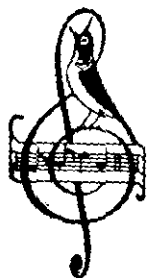
Pe răzor de vie (se cântă'n loc de colindă)

Pe răzor de vie
Este-un pom rotundu
Dunări nostru
Este-un pom rotund.
La frunză-i mărunț
La umbră-i rotund
La umbrița lui
Cine se umbria?
Doi trei păcurari.
Ei se legiuiră
Pe cea mai mic
Ei să mi-l omoare.
Și cea mai mic
El din grai grăia
O dragi frații mei
De mă omoriți
Voi să mă 'ngropați.

La cap ce mi-ți pune?
Drag lănciușul meu,
Drag fluierul meu.
Vântu-o abura
Fluer fluera,
Oile s'or strânge
Pe mine m'or plânge
Cu lacrimi de sânge.
De mă omorâți
Voi mergeți acasă.
Maica v'o 'ntreba:
Unde-i cel mai mic?
Voi spuneți așa:
A rămas 'napoi
Cu-o stână de oi.

Răzită dela ILISIE
ADAM Șicula-Arod

Cooperatie

Cooperatie primitivă — Cooperatie organizată

III.

In Franța, cooperatia organizată se naște din încadrarea în legi și principii a unor tradiții locale. Secolul al XVIII este pentru Franța epoca unor mari transformări. Atunci s'a născut, sub influența Marei Revoluții dela 1789, în câmpul economic, libertatea individuală care a dus la o mentalitate egoistă și capitalistă. La acestea dacă se mai adaugă și avântul mașinismului, tabloul sinistru al muncitorimii fără pâine și dormind în pivnițe umede este asemănător cu cel din Anglia.

Asociațiile tradiționale ale lucrătorilor sunt interzise acum de legi. Fiecare rămâne să lupte singur cu puterea mașinii, cu capitalul intermediarului.

Oameni, cari au știut însă să citească semnele viitorului în această întindere a mizeriei în clasa muncitorimii, au schițat drumul cooperatiei franceze și s'au rostit, cu argumente, pentru superioritatea sistemului economic asociaționist.

Intre 1800 și 1848 încep răspândirea ideilor cooperatiste și primele înfăptuiri. Incercări sunt și mai vechi. Intrea cesteia vrednica de amintit este acțiunea întreprinsă de zugravul *Francois L'Ange* din Lyon, care încearca o cooperatie de Stat, care să cuprindă pe toți cetățenii, dar prin aderări absolut neimpuse. Schitează un plan de organizare al acestei cooperatii luând de bază familia. Vorbește de *prefuri unice* și arată moralitatea realizării acestor prețuri. Luptă pentru excluderea intermediarilor. Dela el rămâne și ideia hambarelor de abundență. Cei cari au rămas însă doctrinarii cooperatiei franceze sunt:

Charles Simon, care se revoltă contra tratamentului clasei muncitoare și propune ca supremă soluție o politică intervenționistă a Statului în sprijinul celor slabi.

Charles Fourier pornește dela concepția „*jocului liber al pasiunilor*». Ca voiajor a putut constata o lipsă de armonie

totală în viața socială și economică. Acest desacord din societate e cauza tuturor relelor. Restabilirea armoniei este, pentru Fourier, cheia de boltă a propășirii social-economice. Această armonie însă nu se poate realiza decât ținându-se seamă de »pasiunile« individului, care trebuiesc lasate libere. El înțelege prin »pasiuni« aptitudini. Este în aceasta, problema de azi atât de discutată a orientării profesionale. Aceste »pasiuni« să fie lăsate să se unească cele asemănătoare, într'un grup de indivizi, dat, formând o profesie. Fourier pune ca unitate economica »*Phalanstera*«, care este un grup de 3—400 familii așezate într'un »domeniu«, cu o singură casă de locuit contruită în formă de potcoavă. În *Phalanstera* fiecare individ e lăsat liber să-și aleagă lucrul. Aci, la copii, vor fi bone. De masă se vor îngriji bucătarii etc. Fiecare merge acolo unde are atracțiune. Fourier n'a reușit să înfăptuiască acest lucru, dar ne lasă un început de cooperatie de producție, căci toată *Phalanstera* lui este într'un câmp agricol, pentrucă să producă. Se ridică hoțărât contra comercianților pe care îi socotește »paraziții societății« pentrucă ei nu adaugă cu nimic nici la calitatea mărfii și nici la cantitatea ei. E interesant că toate aceste idei, Fourier le scoate dintr'o adâncă observație a realităților. Teoria mărului normandian, dela care a pornit el, este edificatoare. Prețul acestui măr în Normandia de 21 centime se ridică la Paris la 50 centime, datorită paraziților dintre producător și consumator.

Cu o concepție etico-socială deosebită, *Saint-Simon*, pune clasa muncitorilor pe prima treaptă. În acelaș sens, luncrează și *Philippe Buchez*, care e socotit intemeietorul cooperatiei de producție în Franța. Aceasta pune în practică ideia lui Fourier, cum de altfel a încercat-o chiar și în țara noastră, Teodor Diamant, pe moșia boerului Bălăceanu din Scăeni. Din toată truda lui Buchez rămân cooperatiei de producție: înlăturarea patronului, capital cotizat și muncă comună.

(va urma)

Ion C. Lascu

Dela institutiile noastre

Banca Învățătorilor din jud. Arad

Soc. coop. de credit și economii Arad, Bul. Carol 66.

Arad, 19 Febr. 1939.

Convocare No. 8.

În conformitate cu dispozițiunile Statutare și potrivit hotărârii Consiliului de administrație dela 19 Febr. 1939, se aduce la cunoștința membrilor »Bancii Învățătorilor din jud. Arad« din com. Arad și jud. Arad, că sunt convocați în

Adunare generală extraordinară

în ziua de 19 Martie 1939, ora 8 a. m., în localul Casei Învățătorilor din Arad, Bul. Carol 66, pentru a discuta și hotărî asupra chestiunilor prevăzute în ordinea de zi.

Dacă în această zi nu se va putea întruni majoritatea membrilor cum prevede art. 71 din Statute, ședința adunării generale se va amâna pentru ziua de 26 Martie 1939, la aceeași ora, în același local și cu același ordine de zi.

Ordine de zi:

1. Adoptarea Statutelor Bancii Inv. în conformitate cu noua lege a Cooperăției.

2. Fuziunea Bancii Învățătorilor cu Librăria Învățătorilor din Arad.

3. Modificarea Statutelor. Această modificare va consta din:

a) Schimbarea firmei din »Banca Învățătorilor din jud. Arad« în »Cooperativa Învățătorilor din jud. Arad«.

b) La art. 2 al. 1, se adaugă: »precum și tot felul de operațiuni cu caracter economic ca: consum, producție, aprovizionare, desfacere, valorificare.

c) La art. 32 al »e« în loc de: să procure numai în comision articole de strictă necesitate, semințe unelte, instrumente și mașini necesare gospodăriei sau practicei profesionale, precum și să înlesnească desfacerea în comun a produselor, când aceste operațiuni sunt cerute de asociați și nu pot fi îndeplinite prin organizațiuni cooperatiste speciale: »statutul să

fie schimbat astfel: « Să înființeze Secție economică, în conformitate cu art. 11 din Legea pentru organizarea Cooperăției, care va cuprinde, după necesitate, operațiuni de consum, producție, aprovizionare, desfacere valorificare etc. Pentru operațiunile Secției economice se va ține gestiune separată, față de secțiunea bancară, urmând ca bilanțul anual să se întocmească pe baza rezultatului general al celor două secțiuni. »

d) La art. 23, în loc de »Capitalul cooperativei este format din părți sociale egale în valoare de lei 500 fiecare«. Statutul să fie schimbat astfel: »Capitalul cooperativei este format din părți sociale egale în valoare de lei 3000 fiecare. »

Presedinte: *Nicolae Cristea*. — Contabil: *Ion C. Lascu*.

„Banca Invățătorilor din jud. Arad”

Comuna Arad, jud. Arad. Anul social 1938

Convocarea No. 9.

În conformitate cu dispozițiunile art. 36 din statul și potrivit hotărârei consiliului de administrație din ședința dela 19 luna Februarie anul 1939 se aduce la cunoștința membrilor »Băncei Invățătorilor din jud. Arad«, din comuna și jud. Arad, că sunt convocați în

Adunarea generală ordinară

în ziua de 19 Martie 1939, ora 10 a. m. în localul Casei Invățătorilor din comuna Arad, pentru a discuta și hotărâ asupra chestiunilor prevăzute în ordinea de zi.

Dacă în această zi nu se va putea întruni majoritatea membrilor cum prevede art. 38 din statut ședința adunării generale se va amâna pentru ziua de 26 luna Martie anul 1939 orele 10 a. m. în același local, cu aceeași ordine de zi și când se va ține cu ori câți membri vor fi prezenți.

Bilanțul, contul de profit și pierderi, partida fiecărui societar și registrele de contabilitate se pot vedea de D-nii membrii conform art. 37 din statut, chiar de acum la sediul băncii în orice zi în orele de birou.

Ordinea de zi:

1. Constituirea biroului și constatarea membrilor prezenți.
2. Darea de seamă a consiliului de administrație asupra mersului operațiunilor Societății pe anul 1938.
3. Raportul Comisiunii Cenzorilor.
4. Aprobarea bilanțului și contului de profit și pierderi, împărțirea beneficiului și descărcarea Consiliului de Administrație de gestiunea sa pe anul 1938.

5. Fixarea sumei maxime pe care Banca o poate împrumuta dela Federală Incop. etc.

6. Stabilirea dobânzei ce banca o va lua dela împrumuturi acordate societărilor și nesocietărilor.

7. Fixarea maximului de împrumut ce se poate acorda unui societar și nesocietar.

8. Stabilirea sumelor ce se poate împrumuta cooperativelor din localitate și condițiunile acordării acestor împrumuturi.

9. Stabilirea condițiunilor de primirea depunerilor spre fructificare și dobânda ce urmează a li se plăti.

10. Să se ia cunoștință de împrumuturile membrilor din consiliul de administrație și cenzori.

11. Votarea bugetului pe anul 1939.

12. Să se ia cunoștință de rezultatul inspecțiilor făcute de cenzori și organele instituțiunilor de control și să se avizeze asupra măsurilor și sancțiunilor ce urmează să se ia.

13. Aprobarea noului regulament de funcționare al Secției mutuale.

14. Alegerea a 5 membrii în consiliul de administrație în locul D-lor Eugeniu Spinanțiu, Cristea Nicolae, Tau Ion, Stamatou Constantin și Tundre Teodor ale căror mandate au expirat.

14. Alegerea a 2 cenzori și 3 supleanți.

15. A se lua cunoștință de cota de reduceri din capital în urma asanării unităței.

16. A se lua cunoștință și a ratifica intrarea și ieșirea membrilor din cooperativă.

17. Diverse.

Voturile adunării se fac prin ridicare de mâini afară de cazul când se va cere votul secret, în conformitate cu statutele.

Deciziunile luate de adunarea generală în limitele actului constitutiv, statutelor și legii, sunt obligatorii pentru toți societarii.

Nici un societar nu poate avea mai mult decât un singur vot, oricare ar fi numărul părților sociale se posedă.

Cei absenți vor fi reprezentați prin un mandatar societar, care trebue să aibe mandat scris. Un mandatar nu poate reprezenta decât un singur societar în afară de votul lui.

Ad-torii nu pot să ia parte la vot: a) pentru aprobarea bilanțului și b) rezoluțiunile ce privesc responsabilitatea lor, art. 163 c. com. și nici nu pot reprezenta ca mandatar pe un asociat, lipsă dela adunare.

Membrii consiliului de administrație, ale căror mandate au expirat, pot fi realeși.

Membrii, cari nu sunt la curent cu obligațiunile lor față de bancă, ru pot lua parte în adunare.

Președinte: Nicolae Cristea. — Contabil: Ion C. Lascu.

B I L A N Ţ U L

Încheiat la 31 Decembrie 1938

ACTIV		PASIV	
<i>Disponibil imediat:</i>		<i>Fonduri proprii:</i>	
Casa	29588	Capital social . . .	994400
<i>Plasamente:</i>		Fond de rezervă . .	55002
Imprumuturi . . .	2131363	Fond cultural . . .	17721
Depuneri Fed. Zorile	20503	Fond Imobil . . .	18519
Depuneri Incoop.		Fond mobilier . . .	1724
pt. reg. ef. . . .	1212	Fond Ajutor . . .	4500
Diversi Debitori . .	500	Fond prevedere . . .	2446
Efecte publice . . .	1760	Fond Secția Mutuală	31947
<i>Imobilizări:</i>		<i>Exigibilități:</i>	
Capital Fed. Zorile	10000	Efecte Reesc. Inst.	
Cap. Inst. Naț. Coop.	20000	Naț. Coop.	552000
Mobilier	8690	Dep. Fructificare . .	379940
<i>Diverse:</i>		Impozite de plată . .	630
Dob. rep. Efecte Reesc.	3692	Dividende	3613
		<i>Diverse:</i>	
		Dobânzi Report.	
		la Impr.	78382
		<i>Profit-Pierdere</i>	
		(benef. net.	86484
Total 2227308		Total 2227308	

CONTUL PROFIT DE PIERDERE

la 31 Dec, 1938

CHELTUIELI		VENITURI	
<i>Cheltuieli de administrație:</i>		Beneficii din anii prec. 5000	
Cheltuieli generale .	8481	<i>Venituri din operațiuni:</i>	
Chirii	8000	Dobânzi și benef. . .	201607
Transp. Cons. Cenzori	21954	Imprimate	21187
Contrib. Control . . .	4000	Comisioane	9040
Impozite (com. pe sal.)	7480		
Salarii	49600		
<i>Dobânzi:</i>			
Dob. la Dep. fructif.	17173		
Dob. la Efecte Reesc.	28784		
Dob. la Fonduri . . .	4444		
<i>Amortismente:</i>			
Amort. mobilier . . .	434		
Beneficiu net	86484		
Total 236834		Total 236834	

Președinte: N. Cristea.

Contabil: I. Lascu.

Acțiunea pentru Monumentul Unirii din Arad

A P E L

Mărețul act istoric al Unirii tuturor Românilor într-o singură țară nu a fost eternizat în bronz nici după 20 de ani de viață liberă.

Generația noastră nu poate, nu trebuie să se stingă, fără ca mai înainte să-și arăte recunoștința față de Unire, și de făuritorii ei, prin ridicarea acestui monument care să vestească veacurilor bucuria ce i-a fost sortită neamului nostru să o trăiască o singură dată în vijelioasa lui viață.

Monumentul Unirii se cere ridicat aici în Arad, la această poartă de intrare a țării, unde a fost pregătită Adunarea națională dela Alba Iulia din 1 Decembrie 1918 și unde el va fi o pecete veșnică pe actualele hotare.

Monumentul Unirii trebuie să răsară din obolul fiecăruia, mic și mare, sărac și bogat, pentruca la temelia lui să stea iubirea de Patrie a tuturor și hotărîrea tuturor de a-i păstra în veci neștirbite sfintele ei hotare.

Români!

Faceți-vă vrednici de măreția zilelor pe care le-ați ajuns, răscumpărându-vă prin simbolică dărnicie eliberarea voastră din robia milenară.

Fiți mândri că puteți astfel achita o cât de modestă datorie față de Patria pe veci unită.

Arad, Februarie 1939.

Președintele acțiunii:

† **Dr. Andrei Magieru**
Episcopul Aradului

Secretar:

Dr. Lazar Nichi
Dir. Pal. Cultural

Am primit spre publicare, acest apel, din partea Revizoratului Școlar, care are la dispoziție o listă de subscripție pt. membrii corpului didactic, primar. Dorința dlui revizor școlar C. Dogaru este ca, *dela această mare faptă națională grăitoare peste veacuri, să nu lipsească nici un învățător dela Granița de Vest.*

Iureșul morții, care a izbăvit și întregit România, a fost condus de noi, învățători acestui neam.

Sutelor de generații se cuvine, tot noi să le lăsăm semn, despre sfântul nostru sacrificiu.

Redacția

NOTĂ: Membrii Acțiunii, sunt de trei feluri: Fondatori (cel puțin 10 000 lei) Activi (1.000—10.000 lei) Sprijinitori (de la 100—1.000 lei). Suma subscrisă se poate reține în cel mult 10 rate lunare, sau odată dacă este mai mică.

Până acuma s'au înscris: dnii revizori școlari Dogaru, Gâdea, Tomuș și învățătorii Avram Vasile Florea Locuștean și Ion D. Ungureanu. Sume mai mari au subscris: dl. revizor șef C. Dogaru 1000 lei și inv. Ion D. Ungureanu 1060 lei.

Abia lansată lista de subscripție și înscrierile continuă în ritm viu!

Convocare

Se convoacă în conformitate cu art. 37 din statute, din inițiativa Comitetului de direcție.

a. III. a Adunare Generală Ordinară.

a membrilor Librăriei Învățătorilor din Arad, pe ziua de 19, Martie 1939 ora 9 a. m. în Casa Învățătorilor din Arad, cu următoarea.

Ordine de zi:

1). Să se examineze și să se aproabe sau modifice, după ce va fi ascultat darea de seamă și raportul cenzorilor bilanțul, contul de profit și pierdere și proiectul de repartizarea beneficiului; Bugetul.

2). Să se fixeze suma maximă până la care cooperativa se poate angaja în cursul anului 1939.

3). Aprobarea intrării și eșirii membrilor în cursul anului 1938.

4). Înscrierea cooperativei ca membru la Institutul Național al Cooperativi în cazul dacă societatea n'ar fuziona cu Banca Învățătorilor din Arad.

5). Adoptarea statutelor cu noua lege a cooperației.

6). Fuziunea societății cu Banca Învățătorilor din Arad.

7). Ce operațiuni să facă societatea pe anul 1939 în afară de librărie.

În caz de neîntrunirea majorității statutare, adunarea generală va avea loc în ziua de 26 Martie 1830 la același ora și în același local, fără altă convocare, luându-se hotărâri cu ori ce număr de membri prezenți. Fiecare membru are dreptul numai la un singur vot și să reprezinte câte un membru absent dacă acesta i-a dat procură semnată între doi martori membri ai librăriei.

În conformitate cu art. 35 din Complectare, modificarea și rectificarea legii pentru organizarea cooperăției, alegeri de membrii în consiliile de administrație și comisia de cenșori nu se mai fac, decât în urma unei decizii a On. Minister al Economiei Naționale, care va fixa data de când se vor putea face astfel de alegeri.

Arad 28 Ieuaruarie 1939.

Prdședinte ss. *L. Igrișan*

Membri { ss. *Teodor Țundrea*
ss. *Cristea Niculaie*

B I L A N Ț U L

Incheiat pe data de 31 Decemvrie 1938

ACTIV

Cassa	12362
Participațiuni	1000
Mobilier și edecuri	45585
Cheltueieli rambursabile	450
Cheltuieli de reportate	11500
Diversi debitori	176592
Inventar Mărfuri gle.	567805
Inventar Mărfuri com.	163681
Depozitori de mărfuri	465
Debitori în urmărire	3278
Biblioteca	5460
Dobânzi reportate	4085

Total activ 992263

PASIV

Capitalui Social	293979
Credite dela org. coop.	133000
Fond de rezervă	39734
Fond cultural	16285
Fond imobil	25459
Fond de mobilier	17250
Fond de bibliotecă	2163
Depozite libere	4495
Diversi creditor	261815
Garanții angajații	38480
Donații	5630
Deponenți Mărf. com.	74036
Gratificații de plată	29800
Benef. net	50037

Total general 992263

CONTURI DE ORDINE

Asigurări	330000	Fond asigurări	330000
Accepte în garanție	70000	Div. accepte în garanție	70000
Total	400000	Total	400000

Total general 1392263

Total general 1392263

CRONICA

CĂRȚI

Ap. D. Culea:

Școlile superioare populare din Danemarca și rezultatele lor

Ed. Cugetarea, 62 pag. 40 lei

Di Ap. D. Culea cu noua sa carte continuă seria lucrărilor Dsale cari tind a contribui la ridicarea culturală și economică a țărănimii. De data aceasta ne prezintă *»Școlile superioare din Danemarca«*. Nici că se putea o alegere mai potrivită scopului pe care-l urmărește, căci starea înfloritoare de azi a Danemarcei, în mare măsură, acestor școli se datorește.

Pentru a ne putea da seama de marea importanță pe care au avut-o școlile superioare populare la ridicarea Danemarcei, este necesar să ne amintim câteva lucruri elementare despre această țară. Întinderea ei este cam cât a Moldovei întregite. Are cam 3 600 000 locuitori. Pământul este neproductiv din cauza nisipurilor sburătoare, smârcurilor, și lipsei de ape curgătoare. Marea și furtunile puternice și-ar fi luat asupra-rolul de a prefăce țara într'un pustiu, acoperind-o cu nisip, dacă n'ar fi fost și Danezul, care să se împotrivescă naturii.

La această sgârčenje a naturii să mai adăogăm și câteva din stările politice: 7 ani de războiu cu Englezii, despărțirea Norve-

giei de Danemarca, cu care fucuse un singur stat, luarea provinciilor Schleswig și Holsfein de G rmani (1864) și ca o urmare a acestora căderea într'o stare de apatie a poporului. Împărțirea poporului în două clase: nobili, cu cultura renașterii, și poporul de jos, în care cei dintâi nu vedeau decât o masă bună de exploatat, ducea pe Danezi la pieire.

Aceasta era situația în Danemarca pe la mijlocul secolului trecut. Pe un pământ neproductiv, neprietenos, un popor decăzut. A fost. Dar astăzi e altfel. *»Danemarca pare călătorului cercetător o oază unde stăpânește bucuria de viață și egalitatea în fericire. Danemarca este țara belșugului de mijloc pentru toată lumea«*. (p. 3). Unei stări materiale potrivite îi corespunde o stare culturală de invidiat. Analfabetismul e o bucurie rară. Existența unui analfabet în vârstă de 22 ani, mulgător la o fermă, a determinat o interpelare în cameră. Ministrul, palid, a declarat că va ordona o anchetă severă. Consecințele: mulgătorul a fost pus la carte, iar autoritățile cari au neglijat instruirea cetățeanului au fost pedepsite. *»Ziarele au trimis reporteri și fotografi. Câteva zile, mulgătorul a devenit un fel de monstru, o raritate asemenea unei arătări din altă lume«*. (p. 5).

Se citesc în Danemarca, 247 jurnale, și 3416 reviste de cultură

generală și de specialitate. Populația împrumută anual zeci de milioane de cărți din cele 855 de biblioteci populare. Fiecare comună consacră anual o coroană de locuitor pentru cumpărarea de cărți noi.

Starea materială e demnă de admirat. Un exemplu. Țăranul Hansen din Mulgund, care n'avea la căsătorie nici o sfoară de pământ, este proprietarul unui hectar, pe care-l cultivă împărțit în 5 tarlale. *»Hansen are 4 odăi curate și mobilate cu tot ce trebuie și bucătărie deosebită... În casă e lumină electrică... telefon, pian... În grajduri ține 4 vaci cu lapte, 2 cai de muncă, 6 porci pentru măcelărie și multe păsări«.*

Și Hansen nu e singur în această stare. El este unul din cei mulți. De pe un ha. de pământ o familie trăiește bine.

În Danemarca, avaria, economia fără rost nu se cunoaște. În schimb, sistemul asigurărilor cuprinde aproape toată populația. 45% din bătrânii trecuți de 65 de ani primesc o pensie de bătrânețe. Înainte de reformele sociale chiar 82% erau asigurați voluntar de riscurile boalelor.

Cooperativele de producție sunt acelea cari stăpânesc viața economică. 1400 de lăptării cooperative au exploatat 90% din laptele danez. 85% din untul exportat se datorește tot cooperativeelor. Tot cooperativele exportează o mare cantitate de ouă, pasări, carne de vite, etc. Cooperativele sunt controlate de 1500 societăți de control. Atât societățile de control cât și cooperati-

vele sunt particulare; unele însă primesc subvenții dela Stat.

În cooperativele danze totul e calculat, raționalizat. Iată un exemplu: *»Fiecare vacă..., își are registrul fișă special cu date genealogice. Aci se notează rația alimentară zilnică, în grajd și la pășune. Se calculează producția calitativă și cantitativă de lapte după această alimentație«.*

Pentru mentalitatea noastră, aceste fapte par de dreptul minunii. Cine a făcut cu puțință această schimbare a Danemarcei în câteva decenii numai? Răspunsul e unul singur. Școlile superioare populare. Întâia școală de acest fel a fost cea dela Rødding (1844) În 1927 erau 70 școli superioare populare, cu 525 profesori, dintre cari 67 au studii universitare, 119 inv. cu studii academice, 50 învățători, 41 agronomi, 11 medici veterinari, etc. Școlile au avut 6—8000 de elevi între 18—26 de ani. Pentru tineri cursurile durează 5 luni pe an, iar pentru fete 3 luni.

În programul șc. s. p., locul principal îl deține istoria, matematica, cunoștințele cetățenești și juridice, desemnul, gimnastica și lucrările practice. Religia nu se predă ci se face o serioasă educație religioasă. Pentru instrucția practică agricolă sunt școli speciale de agricultură, cari sunt considerate ca fice ale șc. sup. pop. Scopul șc. sup. pop. este de a contribui la ridicarea nivelului cultural al poporului și la omogenitatea spirituală a sa. Șc. sup. pop. a făcut să dispară dușmănia ce o purtau țăranii științei

și învățătorilor. Ele având inter-nate sunt asemenea unor mari familii. Ele nu sunt ale statului. Susținerea lor e în sarcina unor tovarășii formate din țărani. Elevii plătesc întreținerea la cursuri. Și cu toate taxele 1/5 din tinerii danezi urmează aceste școli.

Absolvenții școalelor formează asociații cari se țin mereu în legătură cu șc. sup. pop. și stau astfel mereu în legătură cu ele și prin ele cu progresul.

Pe lângă datele culese până aci, mai aflăm pagini frumoase și pline de căldură despre întemeietorii șc. sup. populare.

Cel care a pregătit atmosfera prielnică și a avut inițiativa acestor șc. sup. pop. a fost *Grundvig* (1783—1872). Grundvig acest mare inspirat nu poate fi comparat decât cu Pestalozzi sau Herman Lietz.

Profesorul Christian Flor, pă-răsește catedra universitară dela Kiel pentru modestul post de director al primei șc. sup. dela Rodding.

Apostolul acestor școli a fost K. Kold (1816—1879), căruia cu greu i-am putea găsi printre pedagogi unul cu care să-l comparăm. Băiat de cismar, de tânăr a simțit misiunea apostolică pentru care s'a născut. Rătăcește din loc în loc dând lecții, ascultate cu înfrigurare. Ajunge legător de cărți în Smirna. După 5 ani se întoarce și cu economiile lui, cu ajutoare dela țărani, înființează șc. sup. dela Ryslinge. *„Lucra alături de meșteri. Școala lui, a cărei imagine este păstrată cu pietate în toate școlile daneze, era o mare cabană, sau*

un grajd învelit cu păpuriș, lucrată în cea mai mare parte cu mâinile lui proprii.

Avea o singură sală mare pentru toate necesitățile și o bucătărie. Podul, larg și luminat, servea de dormitor. Kold și ajutorul său dormeau într'un colț. Sora lui ținea gospodăria.

Aci mâncau țăranii cu lingurile lor de lemn, din aceeași strachină și se simțeau ca la ei acasă.

Iată ce spunea însuși Kold despre lecțiile lui, Le povestea din Biblie și la masă. *„Când eram inspirat, făceam din auditorii mei stane de piatră și păstrau povestirea în sufletele lor până dincolo de această lume.”* (p. 39).

Autoritățile însă îl stânjenesc în opera sa, cu toate micile subvenții, ce-i acordaseră, pe motiv că n'are scop precis, n'are program. Intr'adevăr, așa ceva Kold n'avea.

După moartea lui Kold, șc. sup. p. s'au înmulțit mereu. Azi cea dela Askor pregătește o parte din corpul didactic al celorlalte școli sup. populare. Străini din toate părțile vizitează școalele sup. pop. din Danemarca pentru a studia organizarea, metodele și rezultatele lor.

După modelul școalelor superioare populare din Danemarca, s'au înființat școli asemănătoare în mai toate țările din Europa.

La noi s'au înființat școli superioare pentru țărani: la Stânca Roșie sub conducerea dlui prof. Nandriș dela Universitatea Cernăuți, la Poiana Câmpina, de Fundațiile Regale, sub conducerea

dlui Ap. D. Culea și la Tg. Fierbinți (Ilfov) sub conducerea dlui Stanciu Stoian, care și face o expunere asupra celor înfăptuite în lucrarea d-sale „Școala Superioară țărănească”. Despre această lucrare ne vom ocupa într-unul din numerele viitoare ale revistei noastre.

Dl. A. D. Culea în lucrarea de care ne-am ocupat prezentând marelui public românesc școlile sup. pop. din Danemarca și rezultatele lor, contribuie la nașterea unei atmosfere prielnice creșterii unor școli asemănătoare și la noi, unde sunt atât de necesare.

Romulus Ponta

Colonel G. Băgulescu **Suflet japonez**

Din îndepărtatul Orient ne sosește o carte scrisă de un român. Acest român este o personalitate culturală de rang superior și pe deasupra un militar de valoare. Romanul D-sale este oglinda trecutului de glorie al Japoniei din epoca sa medievală. (După împărțirea noastră). Esența sa este conflictul între un aristocrat japonez (Daymio) și un pirat fără scrupule sau lupta între principiul binelui și al răului ce se găsește în majoritatea basmelor noastre populare. Piratul, Akutaro, după ce și-a acumulat o mare avere din hoția pe mare se stabilește pe domeniul unui Daymio și prin mijloace murdare își sporește și mai mult averea. Corupe toți marii demnitari ai țării în scopul de a obține titlul de

nobil și de a răpune pe aristocratul Naganori spre a-i lua Domeniul. Intriga și corupția este practică pe o așa de mare întindere și cu o artă așa de desăvârșită încât se pare că triumful îi va fi asigurat. Dar aristocratul cinstit și activ luptă cu toate armele sale și cu marele cueaj pe care i-l dă conștiința curată și în bună parte intriga este dejucată dar piratul și cu fiul său, ajuns mare demnitar sunt încă pe poziție puternică.

Dar farmecul nespus a acestui roman, nu este numai conflictul în esență moral, ci ilustrarea moravurilor japoneze din vechime, asemănătoare cu ale noastre europene și totuși deosebite prin eroismul fără seamăn al „Samurailor”. prin marea lor credință față de stăpânii pe cari îi apărau cu jertfa vieții lor. Prin cultul onoarei care întrece pe al cavalerilor europeni. Iată câteva considerații asupra acesteia: „Pentru un samurau, viața prețuiește puțin, banii nimic, onoarea totul. Banii îi recâștigi, și dacă nu, poți trăi și fără ei, când muncești cinstit. Viața ți-o poate lua oricine și ți-o înapoiază Budha, după dreptatea lui judecată. Onoarea se pierde numai din vina ta și nu o mai poți recâșta nici în viața aceasta nici în cea viitoare”. Și despre vitejie: „Un samurau pleacă la bătălie cu gândul hotărât că nu se va mai întoarce. Budha îi oferă prilejul să devină nemuritor. Nu-i tot una să mori plângând sau să mori râzând. Surâsul șterge durerea și îngrozește pe vrășmaș”. Aceasta forță morală a vechilor Samurai trăiește

și azi în sufletul niponilor. Civilizația europeană n'a putut s'o șteargă și s'o înlocuiască prin cosmopolismul străin de suflet și moleșitor. Cultul Strămoșilor este așa de dezvoltat că este o parte integrantă a religiei.

REVISTE

Innoirea -- Arad. Revistă literară, socială și artistică, direcționată de d. Tiberiu Vuia. Abonamente anuale: obișnuit 200 lei; de sprijin 500 lei; pentru instituții 1000 lei. Apare la 1 și 15 în fiecare lună, în 8 pagini format mic.

Este o revista bună care dă ocazie a'ător tinere energii să se desfășoare în văzul nostru. În Nr. 10 anul II, ee care ne ocupăm, semnează dnii: Petre Bortos, R. Ladea, Gh. Moțiu, Filaret Barbu, Emil Hanganu, Petre Pascu P. Selegean, etc.

Remarcăm articolul: În orizontul conștiinței de Gh. Moțiu, un frumos eseu despre conștiință și anume conștiința văzută prin prismă creștină, integrând-o vieții: „Trăim în instincte, atunci când ar trebui să trăim în conștiință"... „Am uitat că numai conștiința stă în legătură cu adevărul, că celelalte puteri îl pot înălțina, dar numai ea îl vede”.

Deasemenea remarcăm și „Răvaș” de P. Selegean, un frumos imn al himericeii iubiri pure realizat de un talent cu adevărat poetic, pentru care genul epistolar este doar un pretext. (...) La vară când vei reveni, (nu-l scriem pe „însă”, căci nu ne place aci)

sub bolta nopții cu scânteii stelare, îmi voi culca 'n poală-ți capul, să-mi resfiri părul cu degetele tale atât de spirituale și 'n fânul reavân din plută, vom aluneca pe ape până deșparie, departe...”

Remarcăm deasemenea „Vitrina Innoirii” semnată de Petre Pascu și „Tulnic despre eri” poezie semnată de dl. Petre Bortos, în care amintirile din copilărie ale poetului torc sfori de funigiei și din a căror lumină se adapă sufletul său ca cerbul setos.

Litera -- Arad. Anul II No. 1—2 1939. Abonamentul anual: obișnuit 200 lei; elevi 100 lei; autorități și instituții 1000 lei.

Deși, deobicei are colaborare restrânsă, totuși numărul de care vorbim întrunește un buchet important, atât calitativ cât și cantitativ, adunând laolaltă atâtea culori personale, o bună parte din ele formând tot atâtea direcții. Cităm: V. Poiană-Năsturaș, D. Iov, Fane George Pajiște, Ambrozie Melinte, Gheorghe Banu, Grigorie Bugarin, Aurel Cosma, Lucian Emandi, Pavel Butar, Petre Bortos, Coriolan Bărbat, Ștefan Codres, C. Rudneanu, V. Iftode și N. Brana.

În proza acestui număr se remarcă încercarea de eseu „Eroismul fără paradis” semnată: Sever Stoica. Zic, încercare, pentru că nu reușește să atingă profunzimile de gândire care caracterizează eseuul veritabil. Deaceea lectorul rămâne desiluzionat; pentru că în sufletul lui nu s'a putut strecura convingerea că „viața” ne „răsvrătește împotriva lui Isus”,

decât poate pentru acei ce s'au scufundat în ea, adică pentru cei ce au căzut la fund ca niște leșturi, în neputință de a o înțelege. Căci, în lumina eternului adevăr creștin „dacă înțelegi viața” nu poți cădea la fund, ci, din contră te ridici tot mai sus pe culturile eroismului, care tot eroism rămâne, chiar dacă, la capătul lui, Biserica ne promite Paradisul. Lipsei de înțelegere a vieții îi corespunde un drum opus eroismului — căderea la fund; drumul bătătorit de existențele animalice inferioare. Pe de altă parte, viața, lipsită de idealul creștin, poate fi mai grea — și este — fiindcă este lipsită de *speranță*; dar nu este eroică. Pentru că eroismul nu constă în condițiile unei lupte (în acestea, constă victoria) ci în idealismul ei..

Invățătorul Bănățean.

Organ oficial al Asoc. inv. din jud. Severin, condus de dnii: Ion Șoma, Ionel Munteanu și Ion Popescu. Abonament anual 100 lei. Apare în Lugoj, cu 32 pag.

În numărul 1—1939 colaborează dnii: Ion Popescu, Dr. L. Bologa, Oprea O. Al. Dumitrascu, Grigore Străin, Grigore Bugarin, Corneliu Bijan, Ion Enășescu ș. a.

Remarcăm îndeosebi articolul dlui Bologa: „Educația socială prin serbări și sărbători” — din care primim sugestia serbărilor în legătură cu ziua nașterii unuia sau altuia dintre elevi, serbări inițiate de elevi între ei și manifestate prin cadouri, flori — câte o poezie — fiecare arătându-și dragostea pentru cel sărbătorit, după putere și inspirație.

Sunt și alte evenimente din viața unuia sau altuia, cari ar putea da ocazia cercului respectiv de prieteni să-l sărbătorească.

Ideia e germană, după cum mărturisește autorul.

Noi ne gândim că străjeria ar putea adapta, pe cuiburi, acest mijloc de educație socială.

Școala satului din Săcuime. Revistă de educație și învățământ condusă de Revizorul Școlar din Odorhei. Apare lunar în 24 pagini cu abonament anual de lei 100 pentru învățători și 200 lei pentru școli și alte instituții. Numărul de care ne ocupăm este primul din anul al II-lea. La el colaborează dnii: Ion Dută, Paul Țurcanu, Ion Rusu, Ion Avram, Al. Boeru și Ion Steriopol.

Remarcăm studiul dlui Ion Avram — însoțit de un tablou grafic foarte util — cu subiectul: *»Ceva despre Organizarea muncii în viitoarea activitate a cercurilor culturale«*.

De aci se desprinde o deosebită grijă pe care o are autoritatea școlară pentru secția I-a, această atențiune fiind necesară din cauza împrejurărilor speciale din „Săcuime”. După cum se știe din această secție fac parte următoarele preocupări: Programă analitică, Recenzarea cărților pedagogice și Constituția României.

Problemele acestei secții „sunt strâns legate de raportul ce se va crea între interesele de Stat din „Secuime” și rezultatele pe care le poate da școala de stat pentru linia acestor interese”.

De asemenea remarcăm articolul: *„Studiul individualității în școalele cu populație minoritară”* semnat de *Ioan Rusu*, care afirmă primatul observației ca metodă de studiere a individualității școlarilor și mai vărtos a celor minoritari, cărora nu le corespunde nicio altă metodă, mai bine, deoarece nu au toate noțiunile abstracte românești, deși pot vorbi românește.

Celelalte metode sunt într-o măsură folosite într-o măsură oarecare pe cea dintâi, cum ar fi metoda instrumentală etc.

Cât privește necesitatea studierii individualităților copiilor minoritari — contestată de unii — autorul o afirmă temeinic susținând că minoritarul, „trăind întrenoi, nu va mai rămâne izolat, ci va fi chemat să participe direct și intens la viața socială. Pentru a nu fi mai târziu un balast și un dușman al acesteia va trebui să-l adapteze și mai ales să-l împacă cu noua stare de lucruri. Vom reuși în acțiunea aceasta, când îi cunoaștem individualitatea”.

Revista Școlii. Organul Asoc. inv. din jud. Botoșani. Apare lunar cu un abonament anual de 120 lei.

No. 2 1939 (anul XVI) întrunește colaborarea dlor: T. Iacobescu, M. Apostol, Corneliu Busnean, Ion Ignat, M. Gheorghiu, Olga Anton, M. Graur, A. P. Gheorghiu, Miron Băiceni ș. a. Director este d. M. D. Vasiliu.

Revista apare în condiții suferințabile — de fond și formă — încât poate servi ca exemplu de

organizare multor reviste învățătorești care păcătuiesc prin unilateralitate și superficialitate.

Numărul de care ne ocupăm are aceeași metodă, de distribuție a materialului, ca și Școala Vremii. La început un articol de fond. Apoi urmează restul grupat pe categorii astfel: Probleme și studii — Fapte și îndemnuri sociale-educative — Literatură — Cronica.

Remarcăm articolul de fond: „Activitatea extra-școlară a învățătorilor” semnat de d. T. Iacobescu președ. Asoc. Gen. a Inv. din România — vrednicul urmaș al dlui ministru Toni.

Președintele nostru răspunde insinuărilor calomnioase la adresa învățătorimii și apără memoria marelui Haret, față de „Buletinul Săptămânal” No. 42 din 18 Dec. 1938, care, luând ca temă subiectul „Misiunea d-lui Ion Mihalache” afirmă că „Spiru Haret poartă vina istorică de a fi fost promotorul deplasării învățătorului, din școală, în viața politică a țării și în afaceri „transformându-l dintr-o dată în conducător de masă, în agent politic.. în agitator”.

D. T. Iacobescu, respingând toate insinuările calomnioase „asvârșite de nechemati”, restabilește adevărul asupra rolului învățătorimii în viața statului. „Făcând: »S'a dovedit în toate împrejurările că învățătorii chiar în partidele politice, au luptat spre a însănătoși moravurile aducând în adunări acel bun simț și cinste țărăneasă, cu cari veneau din mijlocul plugarilor.«

După ce trece în revistă opera constructivă — pe teren — a învățătorimii (cooperație, cămine, biblioteci, cantine, muzee, premilitărie, străjerie, etc., spune:

„Avem mândria și mângăierea că activitatea învățătorimii a fost apreciată și încurajată de Regele nostru Regele Țării și nu ne mai pot atinge undele pline de venin ale unor dușmani ai școalei și ai țărâniei.

— — — — —
Ne asociem și noi celor afirmate de Președintele nostru, rugându-l să spună sus și tare și oriunde că învățătorimea a reparat și în trecut și repară și azi stricăciunile provocate Edificiului Neamului de către acele neghio-bii înfășurate în diplome, licențe sau doctorate răsunătoare, cari ne privesc „de sus“ și ne împoșcă cu noroiul mașinei sau sufletului lor.

★
Școala Bănățeană. Revista Asoc. Inv. din Timiș-Torontal. Apare condusă de un comitet sub îngrijirea redacțională a dlui Marius Bucătură.

Revista aceasta are aceeași metodă de împărțire ca și „Revista Școalei“ și „Școala Vremii“. A-nume: (după articolul de fond). Pe linia Vremii — Colțul Străjerului — Pagina școlilor de copii mici — Insemnări — Incrustări — Buletinul Asoc. — Recenzii.

Numărul 5, Ianuarie 1939, An XXV, de care ne cupăm reproduce în întregime articolul dlui T. Iacobescu din „Revista Școalei“ de care ne ocupăm mai sus. Mai reproduce un articol al dlui

Director general Stanciu Stoian din „Școala dela Ilfov“ No. 3 1932 precum și alte reproduceri.

Semnează articole proprii dnii: Marius Bucătură, Ludovic Cioabanu, Elvira Chircev, Const. Nedelcu, Elena Cojan, Elisabeta Iliescu și P. I. Tomescu.

**Zorile Banatului — Ora-
vița.** Apare săptămânal în 4 pa-
gini. Abonamente: 100 lei pentru
particulari; 200 lei pentru autori-
tăți; 300 lei de sprijin. Din nu-
mărul dela 5 Februarie a. c. re-
marcăm articolul „Dascălul“ sem-
nat de Dorian, în care arată sta-
rea mizeră a învățătorilor — ceea-
ce nu este o noutate. Nouă este
lumina în care pune autorul a-
ceastă problemă. Refractorismul
poporului față de școală se dato-
rează și mentalității poporului că
dela cel rău îmbrăcat, rău între-
ținut și rău plătit el nu poate lua
învățăture înalte. Și nici respect
deosebit nu merită o ființă atât
de mizeră.

Tineretul Invățătoresc
— **Lipova** publicație periodică
în 4 pagini. Abonament 100 lei
anual. Numărul dela 30 Ianuarie
a. c. aduce 2 articole pe 2 pagini
și jumătate. O coloană, urmarea
unui roman semnat de d. Emil
Florescu, câteva informații care
completează pag. 3-a și progra-
mul Ligii Culturale din Lipova
pe pag. 4-a. În general ziarului
îi plac colaborările personalități-
lor de seamă ale căror articole
le taie uneori din alte publicații
cum este cazul numărului de care

ne ocupăm. Ziarul este tipărit cu îngrijire, după conținut.

Ogorul Școalei - Turda.

Apare lunar. Abonamente: 120 lei pentru instituții; 100 lei pentru particulari; 80 lei pentru învăță-

tori. Este o revistă învățătorescă bună. Apare în număr mare de pagini. Numărul 4-5 de care ne ocupăm are 47 de pagini și o colaborare aleasă în persoana dlor: Brumă Gabriel, Daniil Popescu, Claudiu Morea, Elena Răzniță, Vasile Huțiu, etc... **Yung.**

Lămurire

De câțva timp mereu s'aruncă cu noroi în comitetul „As. învățătorilor din județul și orașul Arad.”. O parte din colegi cred că-i bine spre a trimbița cu surle și tulpici, fel de fel de știri, dar fără să-și dea seama că acestea constituie o pată care-i atinge și pe dânsii tot atât de grav ca și pe cei care sunt la conducere, deoarece toți suntem membrii „As.” și, după cum sunt membrii așa sunt și aleșii. E o constatare tristă; gravă, dar adevărată. Mereu se cere îndreptare, dar fără a face, măcar unul, nici cel mai mic efort, ca să studieze și să vadă de unde provine infecția, care macină și distruge vertiginos scopul suprem, urmărit de profesia și organizația noastră. Poate și eu cândva lucram în tonul și spiritul celor dornici de realizări și progrese juste, dar astăzi după o experiență numai de câteva luni mă dau învins și exteriorizez în scris următoarea reflexie: „Niciun drum pe lume nu-i mai lung ca acela dintre vorbă și faptă: Fiind în contact cu realitatea, acum mai mult ca oricând, m'am izbit și mă izbesc de multe. Surprizele sunt variate și nu cruță pe nimeni. Unii mai slabi de îngeri se 'nfricoșează și dispar, restul rămân pe poziție și c'un nou avânt pornesc la luptă. Nu-i intimidează nimeni și nimic. Ce-i care pescuesc în ape turburi se'nșeală amarnic. Ni s'a dat un mandat; ne este solemn și cu orice riscuri vom căuta să-l ducem la capăt. Solicităm mai multă 'nțelegere din partea celor care ne-au ales.

Stamatoia

Comunicat

Biroul As. aduce la cunoștința 'ntregului corp didactic din jud. și orașul Arad, că între domnii Petre Lupaș și Nicolae Cârstea, dela Constituirea primului comitet și pân'la data de 26 Febr. a. c., n'a fost nicio neînțelegere, care să-i supere, ci din contră armonie, concordantă și unitate de gândire determinându-i ca 'ntotdeauna să fie 'ncadrați cerințelor și intereselor superioare, reclamate de comitet și organizație.

Comitetul Asociației

De ținut minte

Toți domnii colegi din județul Arad, cari au diferite chestiuni de aranjat prin Revizoratul Școlar, ca, **inspecții, transferări, repararea unor nedreptăți, ș. a.** sunt sfătuiți să se adreseze direct și cu deplină încredere dlui revizor C. Dogaru și dlui sub-revizor I. Gâdea prin cereri timbrate și însoțite de toate dovezile sprijinitoare, căci li se va face dreptate, dar, numai dreptate.

Dreptatea (documentată) și munca — necunoscute în așa mare măsură până acum, caracterizează vremea nouă și, mai ales, pe tinerii noștri șefi cari au făcut în două luni ceea ce în trecut nu se făcea nici în doi ani.

Pentru autori

Toate cărțile și revistele cari ne sosesc la redacție, vor fi recenzate, fără deosebire, cel puțin odată în cursul unui an.

Ceea ce nu ni se poate trimite în schimb, este a ni se trimite în dublu exemplar, dacă se dorește expedierea numărului din revistă, care conține recenzia.

Dela Asociație

Au demisionat definitiv din comitetul Asociației Învățătorilor din jud. Arad, d-nii: Eugen Spinanțiu și Petru Lupaș.

Până la complectarea consiliului și alegerea altui birou funcția de președinte o îndeplinește dl. *Const. Stamatoiu* din Arad, care, prin vârsta sa de mijloc, prin caracterul său ponderat și prin hotărârea de a pune regulă în treburile Asociației, promite a duce Asociația pe drumul intereselor tuturor membrilor, ferind-o de frământări intestinale ce ar putea fi generate de către anumiți inconstienți cari voiesc să ducă Asociația pe panta luptei dintre: tineri și bătrâni — Ardeleni și Regățeni. Probleme cari, de fapt și serios *nu există*. Există doar: activi și neactivi; oameni cari se gândesc la interesele celor mulți și oameni cari se gândesc numai la ale lor.

Redacția

ADRESA: *Or.*

Biblioteca Populară Culturală

Ipriat.

Tiparul „CONCORDIA” Institut de Arte Grafice și Editură Arad.

romania

